

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА
КОМИСИЯТА ЗА ОТНЕМАНЕ НА
НЕЗАКОННО ПРИДОБИТО ИМУЩЕСТВО
ПРЕЗ 2014 ГОДИНА**

София, март 2015 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
I. ПРАВНА РАМКА.....	4
II. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ.....	5
1. Структура.....	5
2. Управление на човешките ресурси.....	7
3. Изпълнение на бюджета.....	9
III. ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА.....	10
1. Дейност по Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен).....	10
1.1. Образуване производства за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, съгласно чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен).....	11
1.2. Внесени мотивирани искания за налагане на обезпечителни мерки, съгласно чл. 13, ал. 1, т. 2 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен).....	12
1.3. Внесени в съда мотивирани искания за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, съгласно чл. 13, ал. 1, т. 3 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен).....	14
2. Дейност по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.....	19
2.1. Получени уведомления и образуване проверки.....	19
2.2. Образуване производства и наложени обезпечителни мерки.....	21
2.3. Внесени искове за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.....	23
2.4. Система за случайно разпределение на преписките.....	25
IV. ИНСТИТУЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	26
1. Сътрудничество с други ведомства и организации.....	26
2. Проверки и международен обмен на информация относно установяване на имущество в чужбина.....	28
3. Участие на Комисията в международни мрежи и организации.....	29
4. Участие в международни форуми, конференции, срещи, семинари и други, свързани с установяването на активи и обучения.....	29
5. Участие в международни проекти.....	31

Списък на използваните съкращения

АПИО – Административно-правно и информационно обслужване

ИРМ – Изнесено работно място

КАРИН – Международна неформална мрежа на експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяването, обезпечаването и отнемането на престъпни активи

НК – Наказателен кодекс

ОЛАФ – Европейска служба за борба с измамите

ТБ – Териториално бюро

ТД – Териториална дирекция

ФСДУС – Финансово-стопански дейности и управление на собствеността

ARIN-AP – мрежа на експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяване, обезпечаване и отнемане на активи за Азиатско - тихоокеанския регион

ARIN-EA – мрежа на експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяване, обезпечаване и отнемане на активи за Източна Африка

ARIN-SA – мрежа на експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяване, обезпечаване и отнемане на активи за Южна Африка

ARIN-WA – мрежа на експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяване, обезпечаване и отнемане на активи за Западна Африка

ARO Platform – Платформа на Службите на ЕС за възстановяване на активи

RRAG – мрежа на експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяване, обезпечаване и отнемане на активи за Латинска Америка

SIENA (Secure Information Exchange Network Application) – Приложение за защитен обмен на информация

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на задължението на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество до края на месец март на следващата година да предоставя на Народното събрание, Президента на републиката и Министерския съвет доклад за дейността си, регламентирано в чл. 15 на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.

Целта на доклада е да представи организацията на работата, постигнатите резултати в дейността по установяване, обезпечение и отнемане на имущество, придобито от престъпна и незаконна дейност, както и за осъществените междуинституционални и международни контакти на комисията през 2014 г.

Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество е независим специализиран постоянно действащ държавен орган, създаден със Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество. Основни правомощия на комисията са извършване на проверка на съответните лица за установяване на значително несъответствие в имуществото им, при наличието на което може да се направи обосновано предположение, че имуществото е незаконно придобито и внасянето в съда на иски за обезпечаване и отнемане в полза на държавата на това имущество.

Комисията е юридическо лице със седалище гр. София и е колегиален орган, който се състои от петима членове, включително председател и заместник-председател. Председателят на комисията се назначава от министър-председателя. Заместник-председателят и двама от членовете се избират от Народното събрание и един член се назначава от президента на републиката.

I. ПРАВНА РАМКА

Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, като специализиран държавен орган за установяване на незаконно придобито имущество, осъществява дейността си в съответствие с нормативно установените правила в:

- Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (обн. ДВ, бр. 19 от 01.03.2005 г., отменен с параграф 2 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество – ДВ, бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 19.11.2012 г.)

В изпълнение на разпоредбата на параграф 5 от Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, през 2014 г. органите на комисията продължават работа по довършване на неприключилите до влизането в сила на закона проверки и производства за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност, при условията и по реда на отменения Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност.

- Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество (обн. ДВ, бр. 38 от 18 май 2012 г., в сила от 19.11.2012 г.)

Наред с констатираните преимущества, отразени в доклада за дейността за 2013 г., в практиката на комисията са идентифицирани проблеми, които пречат ефективната ѝ дейност по прилагане на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество. За тяхното преодоляване е разработено предложение за изменение и допълнение на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, което е изпратено в Министерство на правосъдието през м. декември 2013 г.

Необходимостта от изменение на закона е констатирана и в Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка¹, както и в

---

¹ COM(2014) 36, с. 10 - *Отнемането на имущество е ключов инструмент за лишаване на организирани престъпни групи от незаконните им приходи. Новата ръководна роля на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество (КОНПИ) изглежда доведе до слабо нарастване на отнетите активи. Новият закон обаче, въпреки че подобри някои аспекти, съдържа също така някои парламентарни изменения, които създадоха нови пречки, по-специално много висок праг за богатството с неизяснен произход, за да може Агенцията (КОНПИ) да действа служебно. Затова остават неизяснени въпроси по отношение на новата правна уредба и нейното въздействие върху способността на КОНПИ да действа ефективно.*

Технически доклад, придружаващ доклада на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка².

Във връзка с гореизложеното, и за по-ефективното прилагане на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, е необходима законодателна промяна за:

- Намаляване на прага на несъответствието между имуществото и нетните доходи на проверяваното лице от 250 000 лева на 120 000 лева.
- Прецизиране на съставите по Наказателния кодекс, по които комисията следва да образува проверки.
- Въвеждане на обратна тежест на доказване.
- Предоставяне на възможност за снемане на обяснения от проверяваните и свързаните с тях лица.

II. УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ

1. Структура

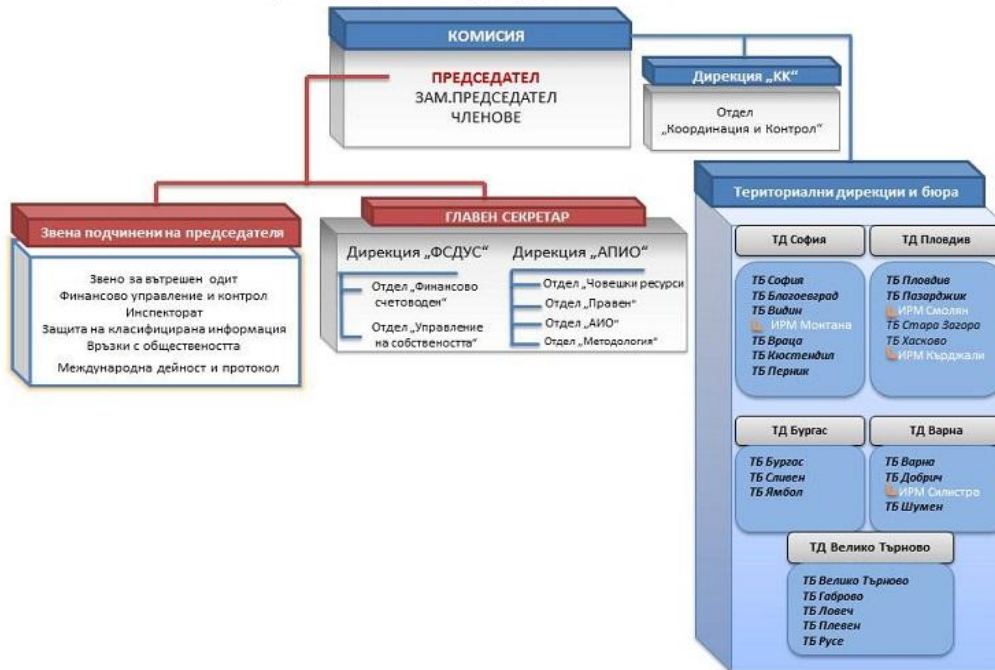
Дейността на комисията се осъществява с помощта на централна (обща и специализирана) администрация и териториални звена, които са със статут на териториални дирекции.

Организационната структура на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество е представена в графиката по-долу.

---

² SWD(2014) 36, с. 30 - Съществуват проблеми във връзка съчетанието от прага от 125 000 EUR за несъответствието между имуществото и нетния доход, висок според стандартите на ЕС, и периода от 10 години, обхващан от проверката, което означава, че важни случаи могат да се окажат извън правомощията на КОНПИ. Докато КОНПИ може да обхване период от 10 години назад, тя не може да разследва първоначалното имущество (така например доходи, декларирани преди 11 години не могат да бъдат проверени). Не съществува обърната доказателствена тежест. Освен това изглежда, че КОНПИ е претоварена със случаи с по-малък имуществен интерес. КОНПИ е задължена да извърши проверка, когато дадено лице е привлечено като обвиняем за определени престъпления. Списъкът с престъпления е много дълъг и не позволява съсредоточаване върху организираните престъпни дейности.

Организационна структура на КОНПИ

С Правилника за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество и нейната администрация (ДВ, бр. 28 от 2014 г., в сила от 28.03.2014 г.), в централната администрация на комисията са създадени следните нови звена:

- звено „Връзки с обществеността“ чрез реструктуриране на съществуващото звено „Връзки с обществеността и протокол“. В преките задължения на звеното влизат поддържане и актуализиране на информацията на интернет страницата на комисията, взаимодействие с представителите на медиите, както и подпомагане на комисията и нейното ръководство в дейността им.
- звено „Международна дейност и протокол“. Основното задължение на звеното е установяването на незаконно придобито имущество в чужбина на проверявани лица.
- дирекция „Координация и контрол“ чрез реструктуриране на дирекция "Методологично осигуряване на дейността и международно сътрудничество" с основни функции по: извършване на проверка за пълнота и точност на икономическия анализ на имуществото на проверяваното лице, съобразно събраните доказателства от инспекторите в териториалните дирекции; осъществяване на контрол за законосъобразност на направените констатации, изводи и предложения в мотивираните заключения/доклади на директорите на териториалните дирекции.

2. Управление на човешките ресурси

Утвърденият числен състав на комисията за 2014 г. и нейната администрация е 310 щатни бройки, съгласно приетия Правилник за устройството и дейността на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество и на нейната администрация). Общата численост на персонала е съкратена с 10 на сто, с което е изпълнено изискването на Решение № 48 от 24.01.2013 г. за бюджетната процедура за 2014 г. на Министерски съвет.

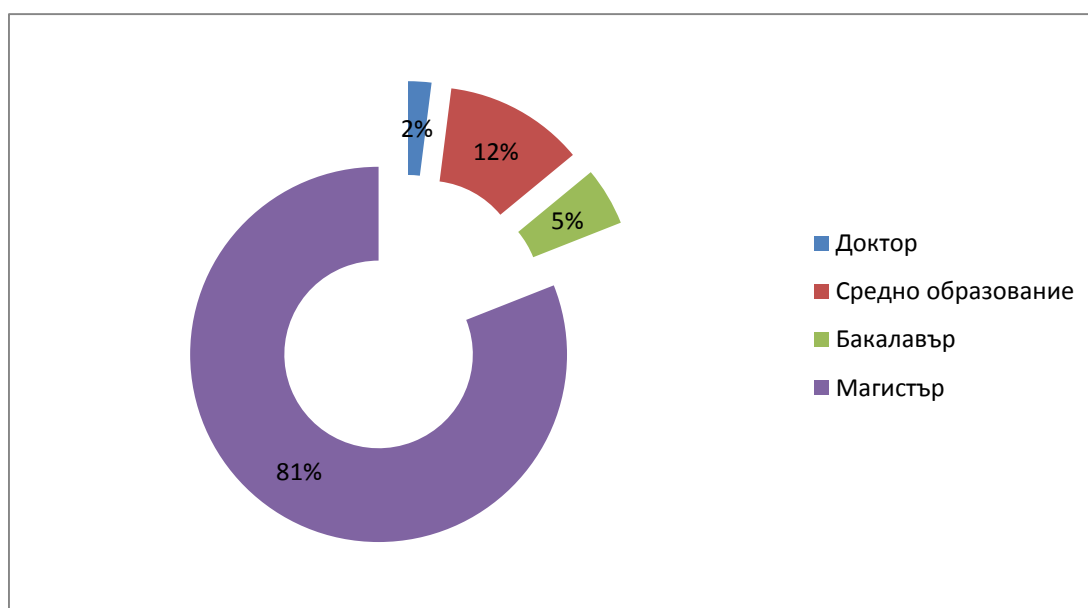
През 2014 г. численият състав на комисията е 182 бр. като основна причина да не бъдат заети нормативно определените щатни бройки е липсата на финансов ресурс.

Общият брой на назначените служители през 2014 г. е 32, от които 22 – на основание Закона за държавния служител и 10 – по трудово правоотношение.

През отчетния период са прекратени правоотношенията с 26 служители, от които 20 държавни служители и 6 – по трудово правоотношение.

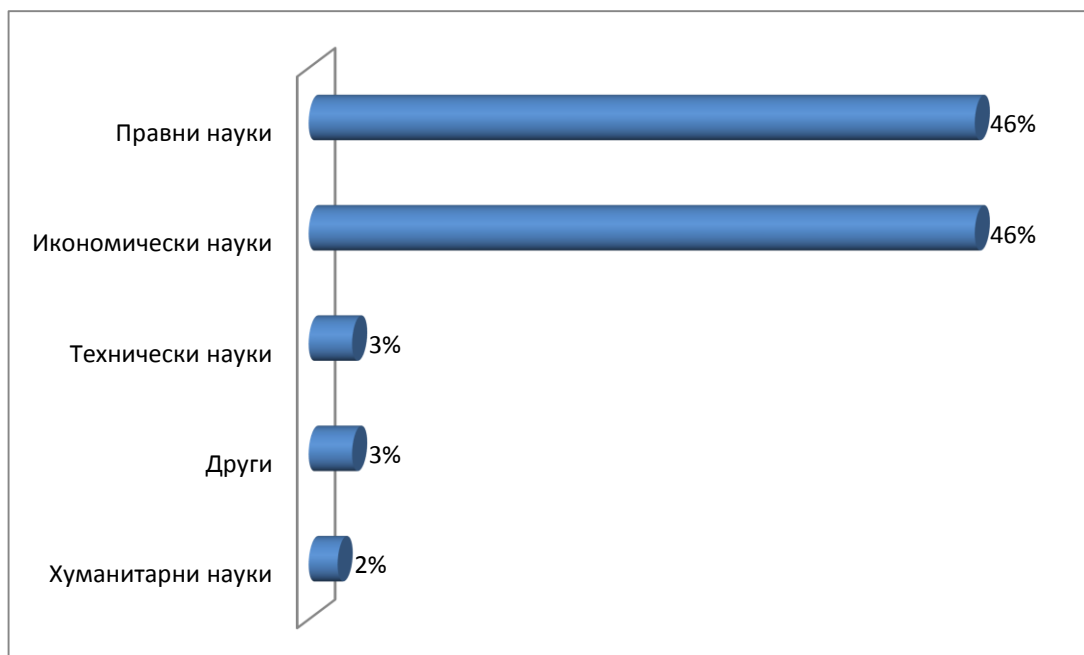
Разпределението на служителите по образователно равнище и тип образование отговаря на целите и задачите на комисията, като служителите с висше образование доминират, представлявайки 88 на сто от заетите през 2014 г., а дялът на служителите със средно образование е 12 на сто.

Разпределението на персонала по степен на образование през 2014 г. е представено в следната графика:

Разпределението на персонала по области на висшето образование през 2014 г. е отразено в графиката по-долу.

В структурата на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество общият брой на служителите, заемащи ръководни длъжности е 12, инспекторският състав е 107, а експертният – 22. Служителите, заемащи технически длъжности са 36.

Качеството на дейността е неразривно свързано с уменията и опита на служителите в Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. В тази връзка и през 2014 г. се работи в посока обучение и квалификация на служителите в дългосрочен план. През 2014 г. са усвоени 82 на сто от планираните финансови средства за специализирано обучение на служителите. През отчетния период в различни форми на обучение и повишаване на квалификацията са взели участие 61 служители. Темите обхващат основни аспекти на дейността на комисията с цел повишаване квалификацията на инспекторите и укрепване на професионализма на институцията:

- въвеждащо обучение на служителите в държавната администрация, проведено в Института по публична администрация;
- обучение на тема „Основи на управлението в администрацията“ , проведено в Института по публична администрация;
- обучение на тема „Прилагане на Административнопроцесуалния кодекс“;

- обучение на тема „Прилагане на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси“;
- обучение на тема „Деклариране на конфликт на интереси“;
- обучение, проведено от служители на Агенция „Митници“ във връзка с използването на информационната им система;
- обучение, проведено от служители на Централен регистър на особените залози във връзка с използването на информационната им система;
- обучение, проведено от Център за европейско обучение на тема „Човешки ресурси“;
- обучение на тема „MS Access“;
- обучение в Националния институт на правосъдието на тема „Отнемане на незаконно придобито имущество“ – с лектор от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество и участието на представители на съда и прокуратурата, както и холандски експерти в областта на отнемането на активи.

3. Изпълнение на бюджета

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г. на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество са определени разходи в размер на 5 401 000 лева, финансирани изцяло със субсидия от централния бюджет.

С Постановление на Министерския съвет № 219 от 25 юли 2014 г. бюджетът на комисията е увеличен с 300 000 лева за извършване на основен ремонт на помещения, предоставени за нуждите на териториална дирекция Пловдив.

Бюджетът на комисията е намален с 258 000 лева на основание чл. 55, ал. 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г.

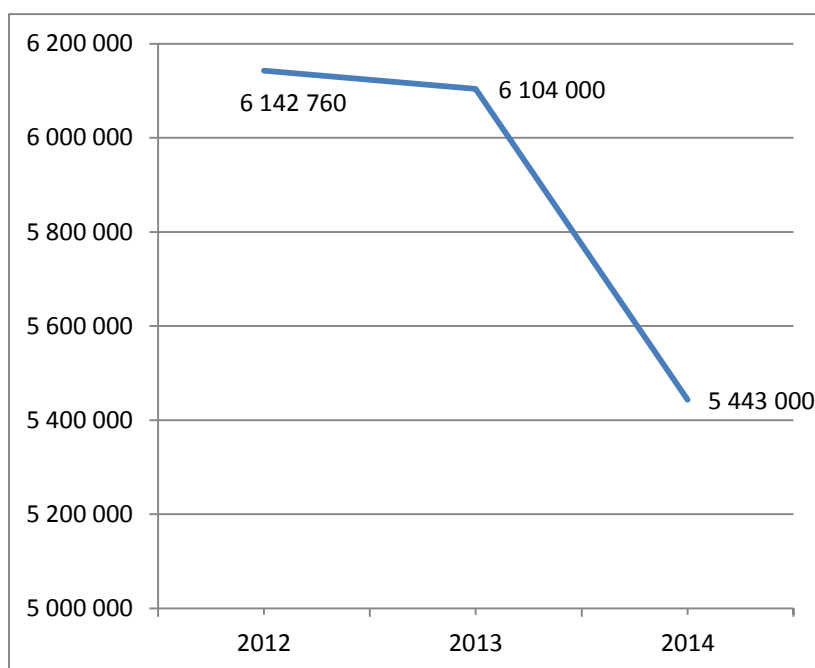
Извършените разходи през 2014 г. са следните:

- персонал – 4 116 087 лева;
- издръжка – 945 864 лева;
- данъци и такси – 28 096 лева;
- капиталови разходи – 349 253 лева.

На основание уважените искове на комисията през 2014 г. съдът е присъдил в нейна полза юрисконсултско възнаграждение и съдебно-деловодни разноски в размер на 154 278, 94 лв.

Изградена е необходимата организация за осъществяване на контрол при постъпването, разходването и отчитането на бюджетни средства и за спазване на бюджетна дисциплина.

Анализът на бюджетите, предоставяни на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество през предходните години показва тенденция на непрекъснато намаляване, видно от представената по-долу графика.

Анализът на съотношението „разход – полза“ показва, че предоставените бюджетни средства на комисията през 2014 г. са значително по-малко от размера на отнетото в полза на държавата имущество – 13 006 194 лева.

III. ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА

1. Дейност по Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен)

Съгласно разпоредбата на параграф 5 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, в сила от 19.11.2012 г., неприключилите до влизането в сила на закона проверки и производства за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност, се довършват по реда на отменения Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност.

1.1. Образувани производства за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, съгласно чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен)

През 2014 г. комисията е взела 15 решения за образуване на производства за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност. За сравнение, през 2013 г. взетите решения са 98. Причината за по-ниските нива е преустановеното получаване на уведомления по Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, поради влизането в сила на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.

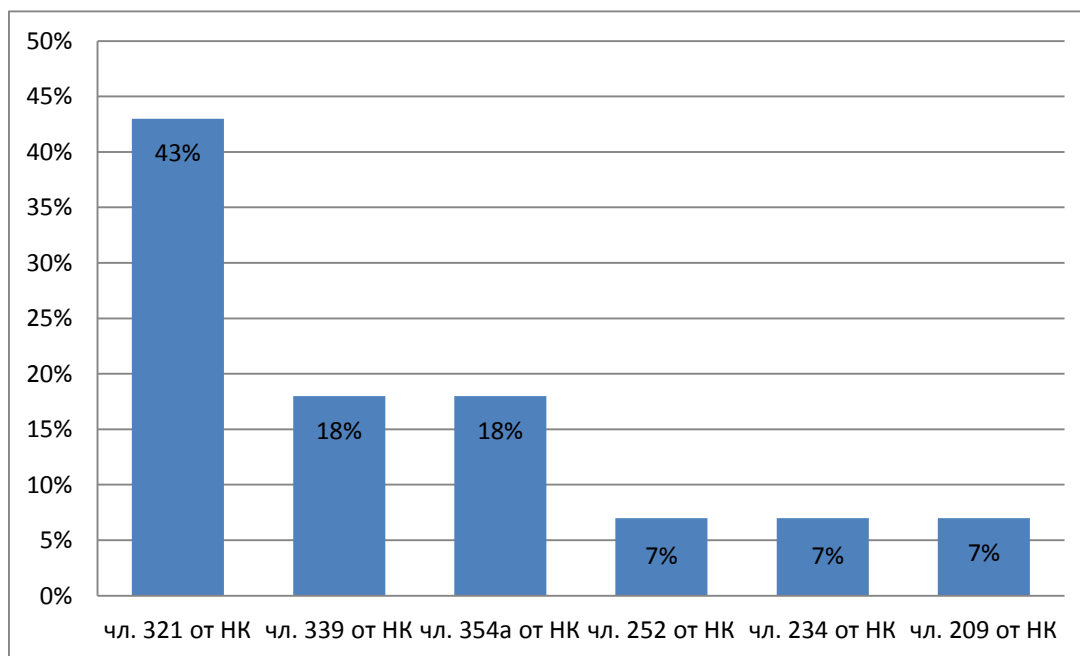
Разпределението на образуваните производства по териториални дирекции, е отразено в таблицата по-долу.

Териториална дирекция	Образувани производства (брой)
Териториална дирекция София	8
Териториална дирекция Пловдив	5
Териториална дирекция Варна	1
Териториална дирекция Бургас	1

Анализът на престъпните състави, които служат като основание за образуване на производство по отменения Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, показва, че са образувани 15 производства по 17 отделни обвинения от Наказателния кодекс. Броят на повдигнатите обвинения е по-голям от броя на образуваните производства, поради факта, че на едно лице се повдигат няколко обвинения за престъпления, попадащи в приложното поле на закона и всяко от тях е самостоятелно основание за образуване на проверка.

От всички повдигнати обвинения с най-голям относителен дял от общия брой повдигнати обвинения, послужили като основание за започване на проверка и образуване на производство, са престъпленията по чл. 321 от НК (организирана престъпна група), следвани от тези по чл. 354а от НК (държане и разпространение на наркотични вещества) и чл. 339 от НК (придобиване, държане или предаване другиму взривни вещества, огнестрелни, химически, биологични или ядрени оръжия, боеприпаси за огнестрелни оръжия или пиротехнически изделия, без да има за това надлежно разрешение).

Относителният дял на преимуществената част от повдигнатите обвинения – основания за започване на проверка и образуване на производство, спрямо общия брой повдигнати обвинения е представен в следната графика:

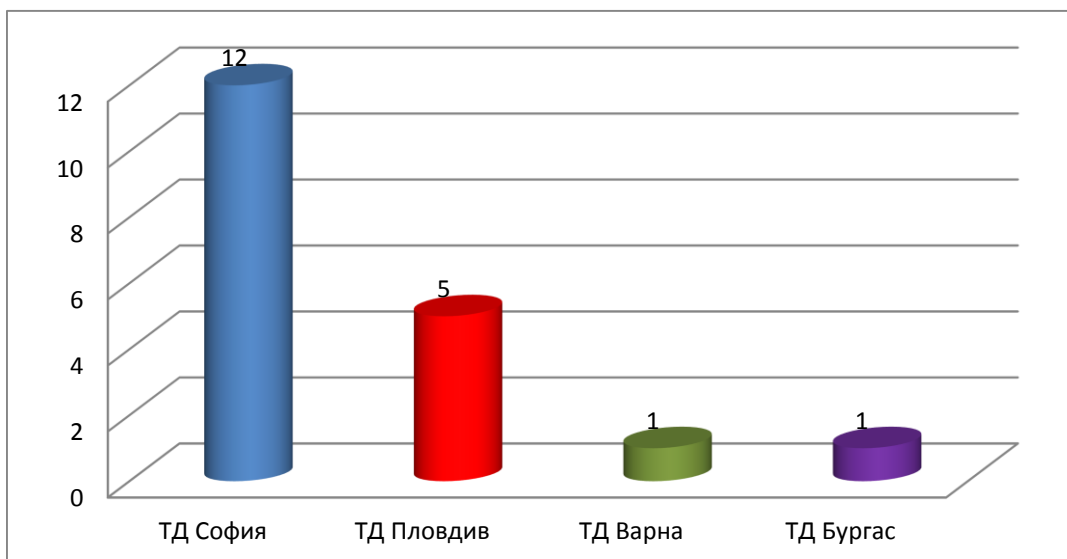

1.2. Внесени мотивирани искания за налагане на обезпечителни мерки, съгласно чл. 13, ал. 1, т. 2 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен)

През 2014 г. комисията е взела 19 решения за внасяне на мотивирани искания за допускане на обезпечителни мерки по доклади на директорите на териториални дирекции. Броят на решенията по териториални звена е, както следва:

- териториална дирекция София – 12 решения;
- териториална дирекция Варна – 1 решение;
- териториална дирекция Бургас – 1 решение;
- териториална дирекция Пловдив – 5 решения.

Разпределението на взетите от комисията решения за внасяне на мотивирани искания за налагане на обезпечителни мерки по териториални дирекции е отразено в следната графика:

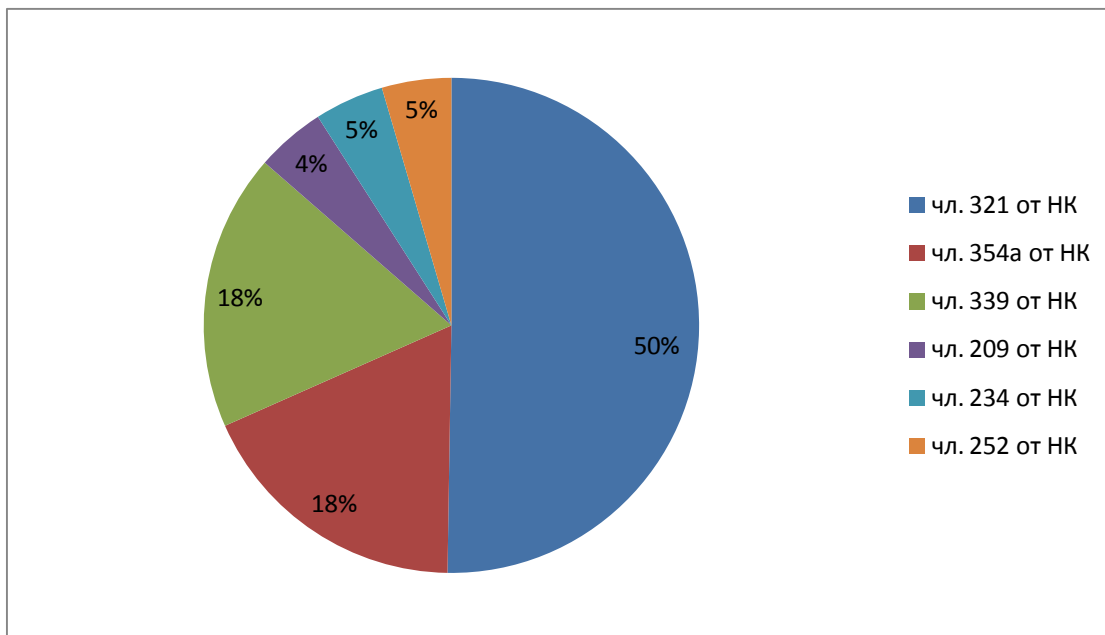

Общата стойност на реално обезпеченото имущество през 2014 г. е в размер на 2 856 142, 42 лева.

Анализът на стойността на обезпеченото имущество по териториални дирекции показва, че с най-висок размер е териториална дирекция София – 1 635 626,42 лева, следвана от териториална дирекция Пловдив – 909 935 лева, териториална дирекция Бургас – 254 581 лева и териториална дирекция Варна – 56 000 лева.

Анализът на престъпните състави, по които е налице привличане на лицата като обвиняеми и респективно постановените осъдителни присъди, показва, че като основание за внасяне на мотивирани искания за налагане на обезпечителни мерки са послужили общо 19 отделно повдигнати обвинения за извършени престъпления, попадащи в обхвата на чл. 3 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност. Най-голям е дялът на престъпленията по чл. 321 от НК (организирана престъпна група) – в 11 случая, по чл. 354а от НК (държане и разпространение на наркотични вещества) – в 4 случая, по чл. 339 от НК (придобиване, държане или предаване другиму взривни вещества, огнестрелни, химически, биологични или ядрени оръжия, боеприпаси за огнестрелни оръжия или пиротехнически изделия, без надлежно разрешение) – в 4 случая.

Относителният дял на престъпните състави – основание за вземане на решения за налагане на обезпечителни мерки, е представен в следната графика:

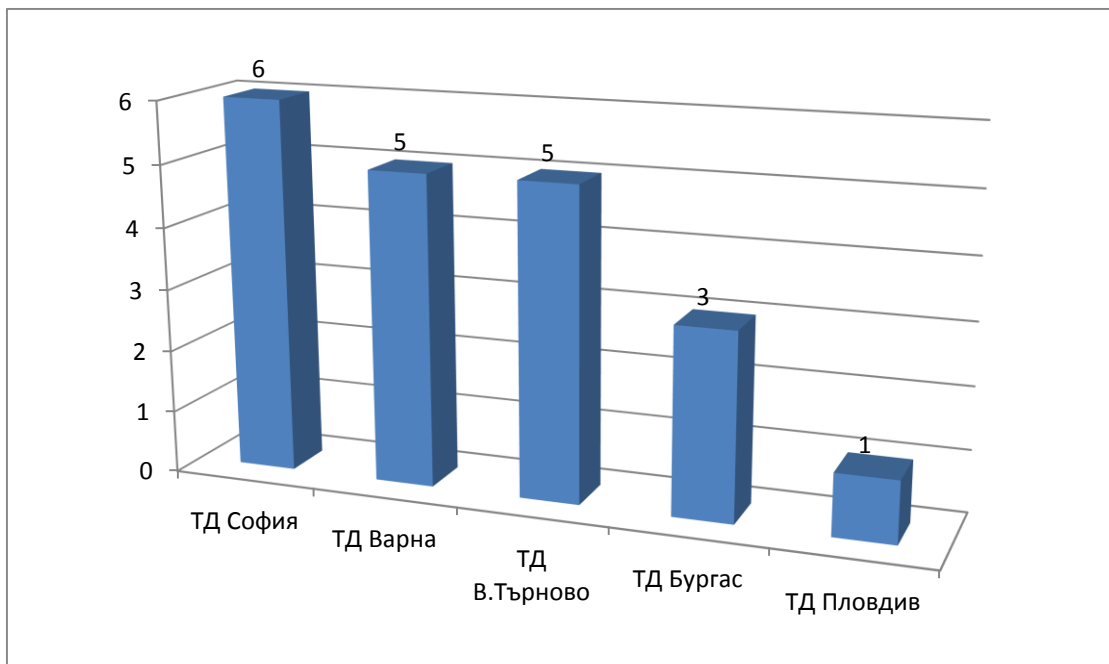
Запазва се тенденцията в сравнение с 2013 г. водещо място сред основните престъпни състави, по които се внасят мотивирани искания за налагане на обезпечителни мерки да заема чл. 321 от НК (организирана престъпна група).

1.3. Внесени в съда мотивирани искания за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, съгласно чл. 13, ал. 1, т. 3 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (отменен)

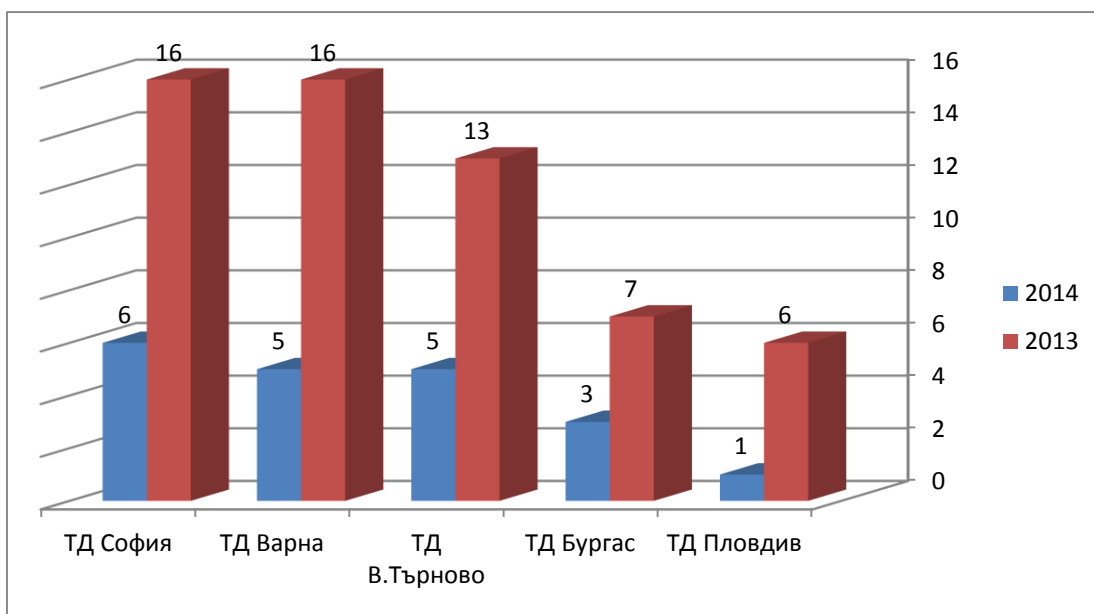
Отмененият Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност обвързва вземането на решение за внасяне на мотивирано искане за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност с влизането в сила на осъдителна присъда в наказателното производство.

В изпълнение на нормативното изискване, на основата на мотивирани заключения на директорите на териториални дирекции, през 2014 г. комисията е взела 20 решения за внасяне на мотивирани искания за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност. Образованите граждански дела са на обща стойност 10 103 676,23 лева.

Разпределението на образованите дела по териториални дирекции е представено в графиката по-долу.

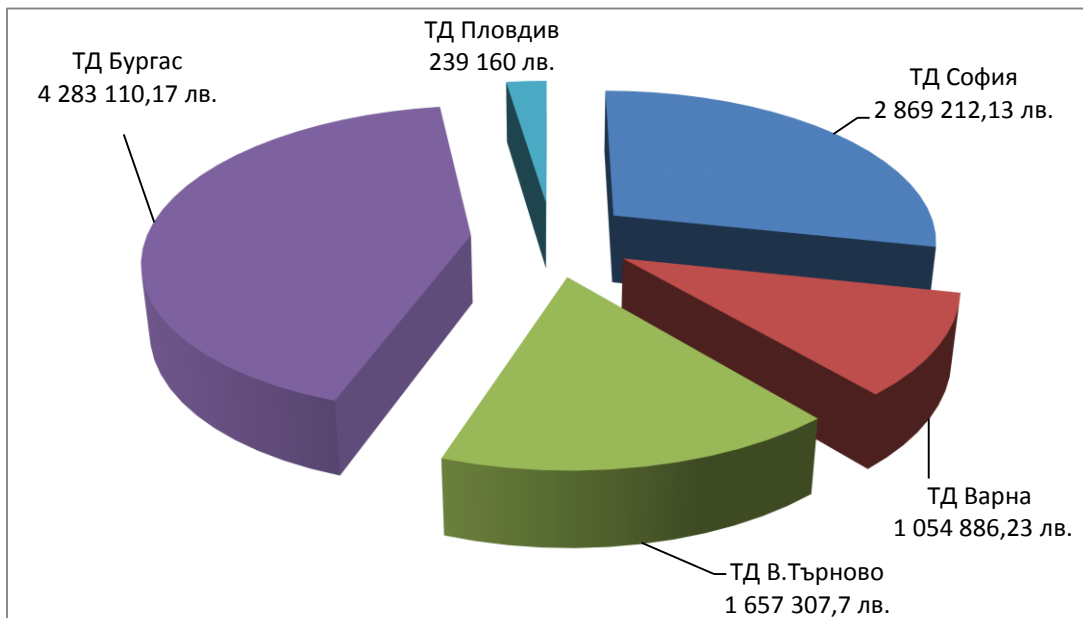

Съотношението на броя на предявените мотивирани искания за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност по териториални дирекции през 2013 г. и 2014 г. е показано в следната графика:

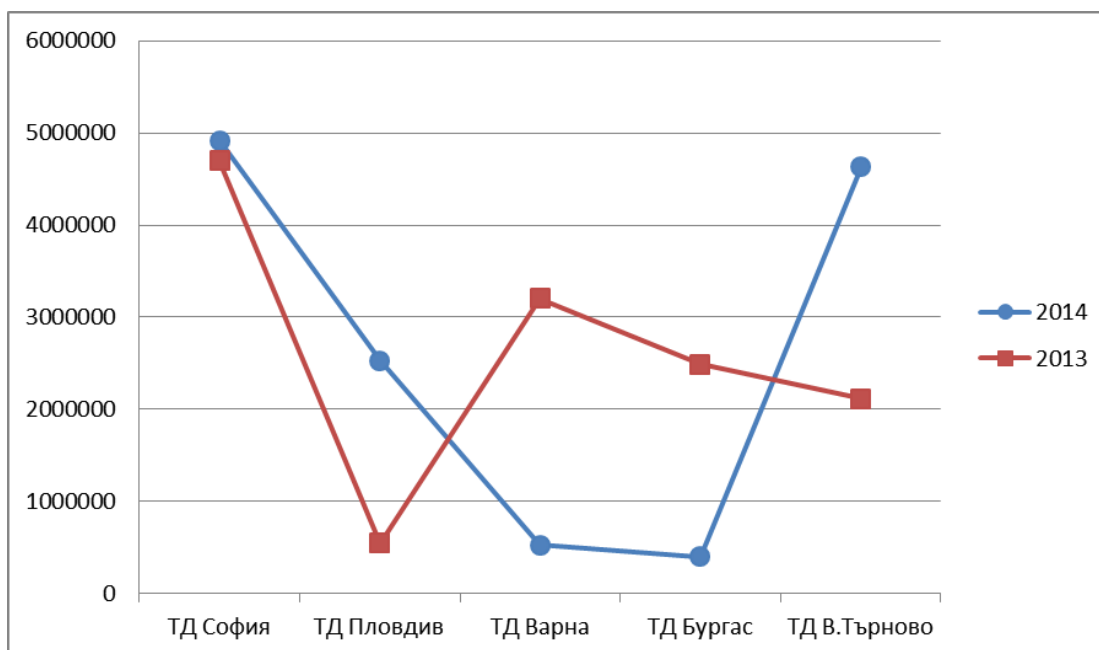

Разпределението на общата сума на предявените искиове за отнемане в размер на 10 103 676,23 лева по териториални дирекции е посочено в графиката по-долу.

Съотношението между стойността на внесените в съда мотивирани искания за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност по териториални дирекции през 2013 г. и 2014 г. е отразено в следната графика:

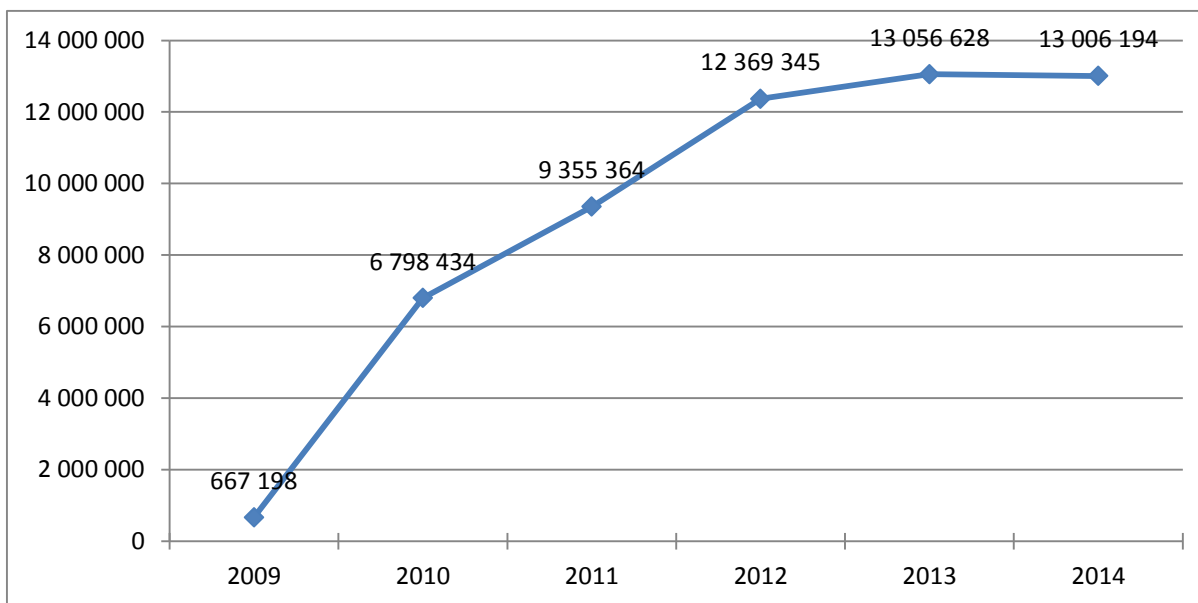

През 2014 г. са влезли в сила 28 съдебни решения за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност на обща стойност 13 006 194,06 лева. За сравнение, стойността на отнетото имущество през 2013 г. е в размер на 13 056 627, 97 лева, през 2012 г. е в размер на 12 369 345 лева, а стойността на отнетото имущество през 2011 г. – 9 355 364 лева.

Броят на уважените искиове на комисията и стойността им по териториални звена е представен в следната таблица:

Териториална дирекция	Съдебни решения (брой)	Стойност на отнетото имущество (лева)
Териториална дирекция София	13	4 919 702,62
Териториално бюро София	6	1 226 126,27
Териториално бюро Благоевград	4	2 681 592,16
Териториално бюро Враца	2	813 154,19
Териториално бюро Перник	1	198 830
Териториална дирекция Велико Търново	7	4 628 891,40
Териториално бюро В.Търново	1	107 005,23
Териториално бюро Русе	3	873 489
Териториално бюро Плевен	3	3 648 397,17
Териториална дирекция Пловдив	3	2 527 579,4
Териториално бюро Пазарджик	1	1 781 695
Териториално бюро Пловдив	1	441 213
Териториално бюро Стара Загора	1	304 671,40
Териториална дирекция Бургас	3	402 950,09
Териториално бюро Бургас	3	402 950, 09
Териториална дирекция Варна	2	527 070,55
Териториално бюро Варна	1	279 790,55
Териториално бюро Добрич	1	247 280

Данните за размера на отнетото имущество, придобито от престъпна дейност в периода 2009 г. – 2014 г. са отразени в графиката по-долу.

Анализът на данните показва, че стойността на отнетото имущество в полза на държавата чрез искове, внесени в съда от комисията, се задържа близо до постигнатото през 2013 г., което е най-високото ниво от създаването на комисията.

Цитираният резултат е въпреки спирането на делата, образувани от комисията, на различни съдебни инстанции, поради изчакване на приемането от Върховния касационен съд на тълкувателно решение по подадено искане на Омбудсмана на Република България относно необходимостта от съществуване на връзка между конкретната престъпна дейност по чл. 3 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, времето на нейното осъществяване и придобитото имущество, за да се постанови отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност. След постановяването на 30 юни 2014 г. на тълкувателно решение по дело № 7/2013 г. по описа на Върховния касационен съд, Гражданска колегия, делата са възобновени.

В съответствие с тълкувателното решение и за оптимизиране на работата, комисията се произнесе с решение, с което даде указания на териториалните дирекции при работа по проверките и производствата по Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност за:

- запознаване на инспекторите, работещи по съответната преписка с материалите, събрани по досъдебното производство и по наказателното дело в съдебното производство, преди да бъдат формулирани окончателните изводи относно приключване на проверката с доклад за

образуване на производство или съответно с доклад за прекратяване на проверката и преди изпращането на докладите в комисията;

- вземане под внимание на експертизите, разпитите на свидетели и други доказателства, събрани в хода на вече образуваните проверки и производства по закона, с оглед доказване на причинно-следствената връзка между придобитото имущество и престъпната дейност;

- извършване от директорите на териториалните дирекции на цялостна проверка в поверените им дирекции на всички образувани производства по чл. 13, ал. 1, т. 1 – т. 3 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, и съдебни дела и докладване в комисията на тези, при които бъде установено, че не може да се направи извод за връзка между придобитото имущество и престъпната дейност.

2. Дейност по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество

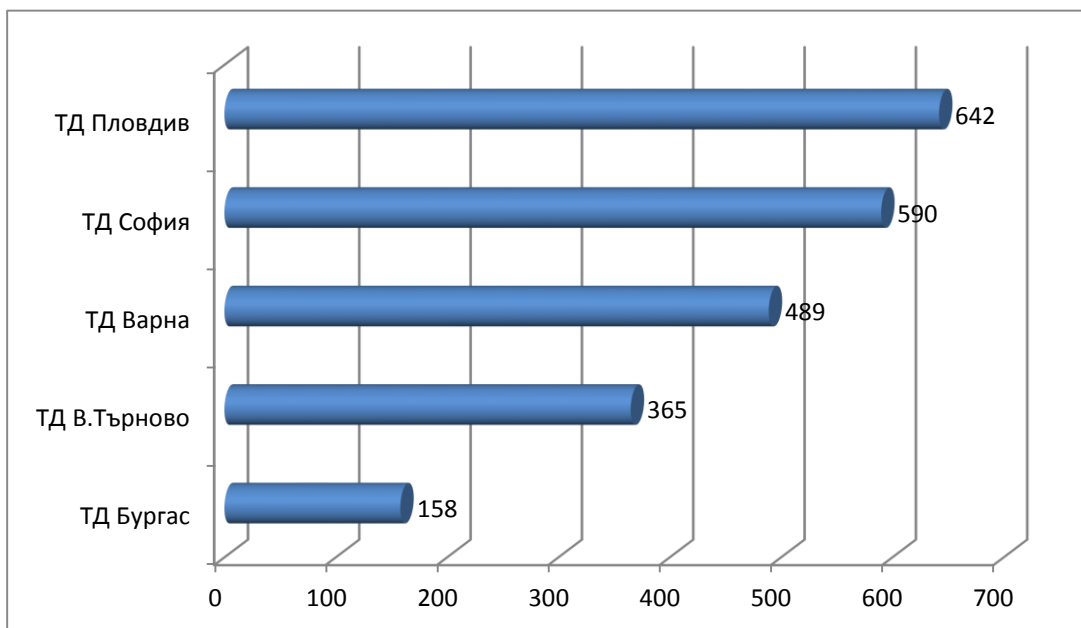
2.1. Получени уведомления и образувани проверки

През 2014 г. в териториалните звена на комисията са получени 2 244 уведомления за 2 516 лица. Всички уведомления са получени на основание чл. 25 от Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество от съответните наблюдаващи прокурори.

Броят на получените уведомления по териториални дирекции е, както следва:

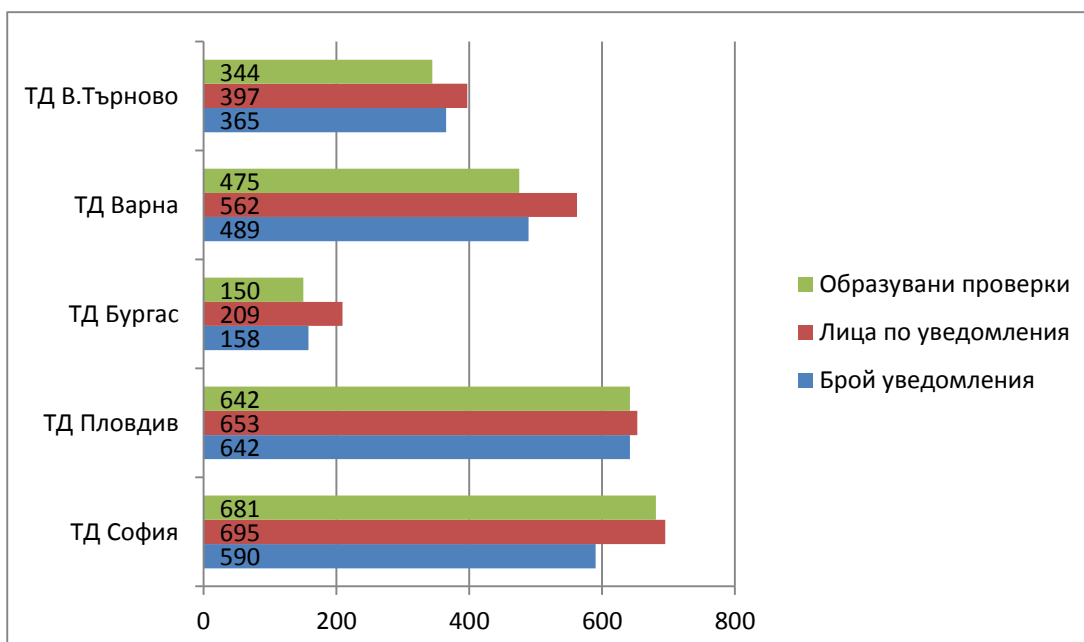
- териториална дирекция София – 590;
- териториална дирекция Велико Търново – 365;
- териториална дирекция Пловдив – 642;
- териториална дирекция Бургас – 158;
- териториална дирекция Варна – 489.

Разпределението на получените уведомления по териториални дирекции е отразено в следната графика:

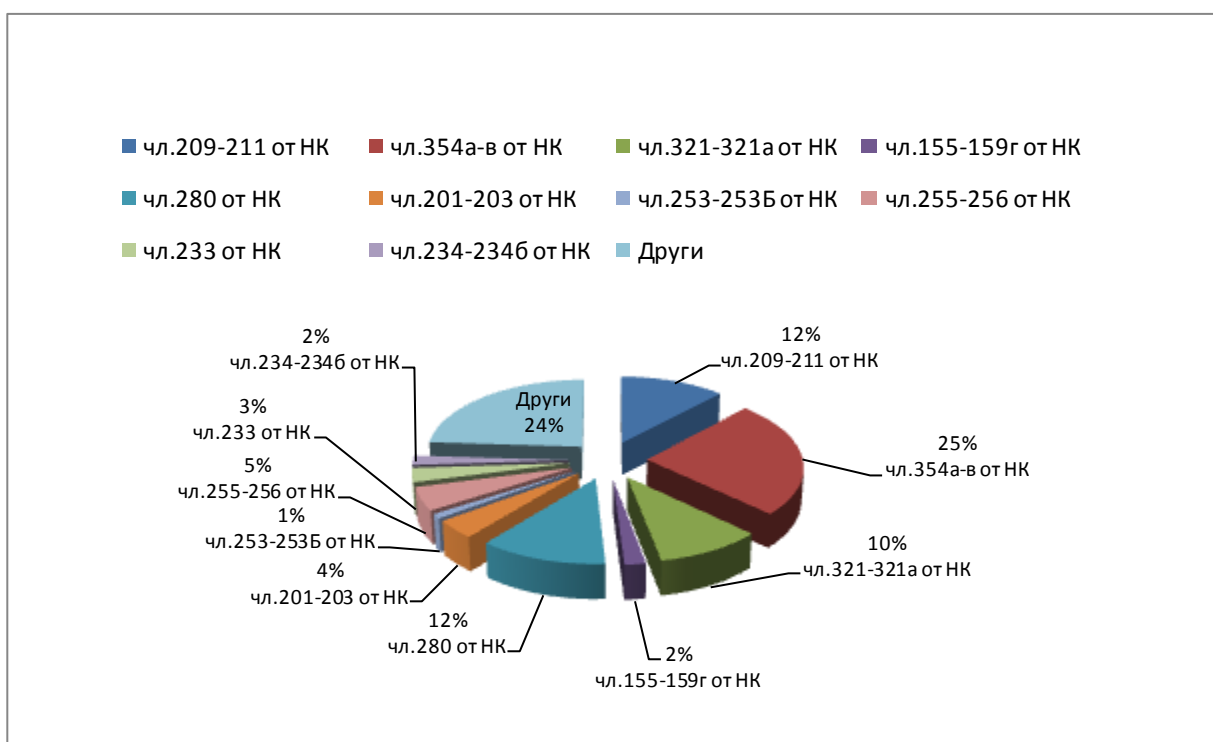
По постъпилите уведомления са образувани 2 292 проверки по чл. 21, ал. 2 от Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.

Разпределението на получените уведомления, проверяваните лица и образуваните проверки по териториални дирекции през 2014 г. е представено в графиката по-долу.

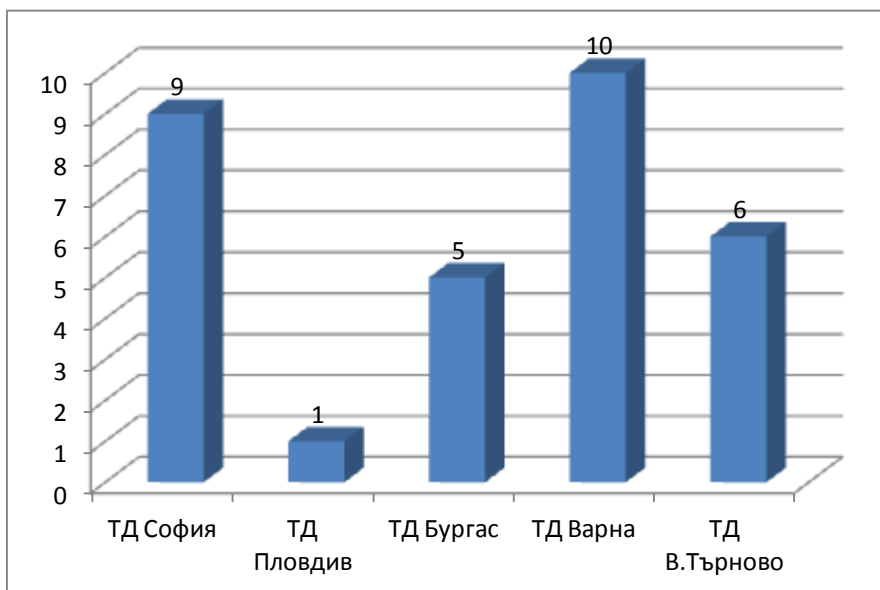
Анализът на престъпленията, привлечането за чието извършване е послужило като основание за образуване на проверка по закона, показва следната динамика през 2014 г. – с най-голям относителен дял от 25 на сто от общия брой уведомления са престъпленията, свързани с наркотичните вещества и техните аналози (чл. 354а – 354в от НК); следвани от измамата (чл. 209 – чл. 211 от НК) с 12 на сто; трафика на хора по чл. 159 от НК – 12 на сто и престъпленията по чл. 321 – чл. 321а от НК (организиране, участие, членуване в организирана престъпна група) – 11 на сто и др.

Относителният дял на престъпленията, послужили като основание за образуване на проверки е отразен в следната графика:

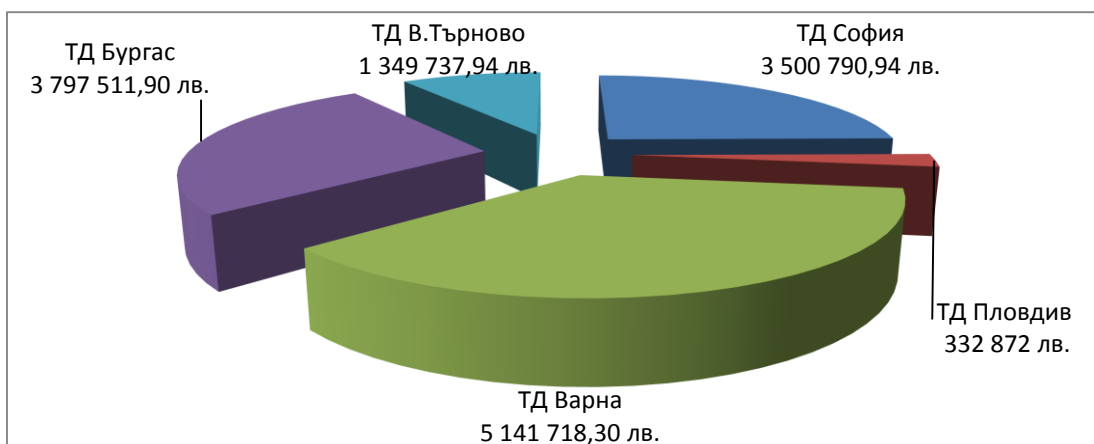
2.2. Образувани производства и наложени обезпечителни мерки

През отчетния период комисията е образувала 31 производства по чл. 21, ал. 1 от Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, като разпределението по дирекции е показано в графиката по-долу :

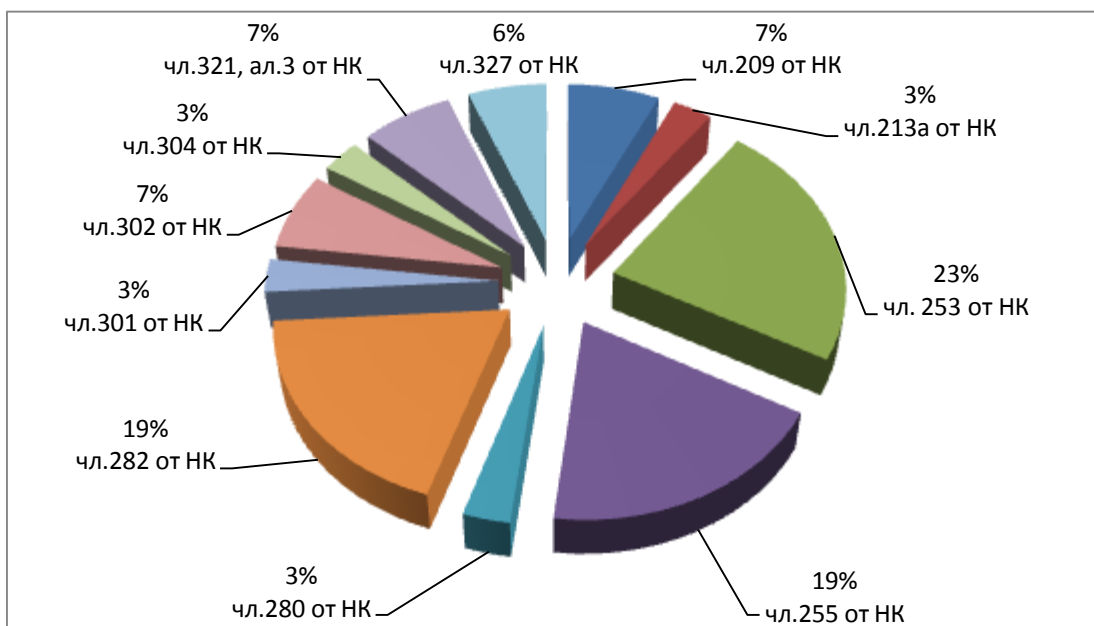
Комисията е приела решения за внасяне в съдилищата на искания за обезпечение на бъдещи икове за отнемане на имущество на обща стойност 14 122 636, 97 лева.

Стойността на обезпеченото имущество по териториални дирекции е представена в следната графика:

Анализът на престъпленията, привлечането за чието извършване е предпоставка за започване на проверка, в резултат на която са образувани производствата и наложените обезпечителни мерки, показва следната динамика през 2014 г. – с най-голям относителен дял – 23 на сто от общия брой, са престъпленията по чл. 253 от НК (т.н. „пране на пари“), следвани от престъпления по служба (чл. 282 от НК) – 19 на сто и избягване установяване или плащане на данъчни задължения в големи размери (чл. 255 от НК) – 19 на сто.

Относителният дял на престъпленията, извършени от проверяваните от органите на комисията лица, срещу които са образувани проверки и са наложени обезпечителни мерки, е отразен в следната графика:

2.3. Внесени искове за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество

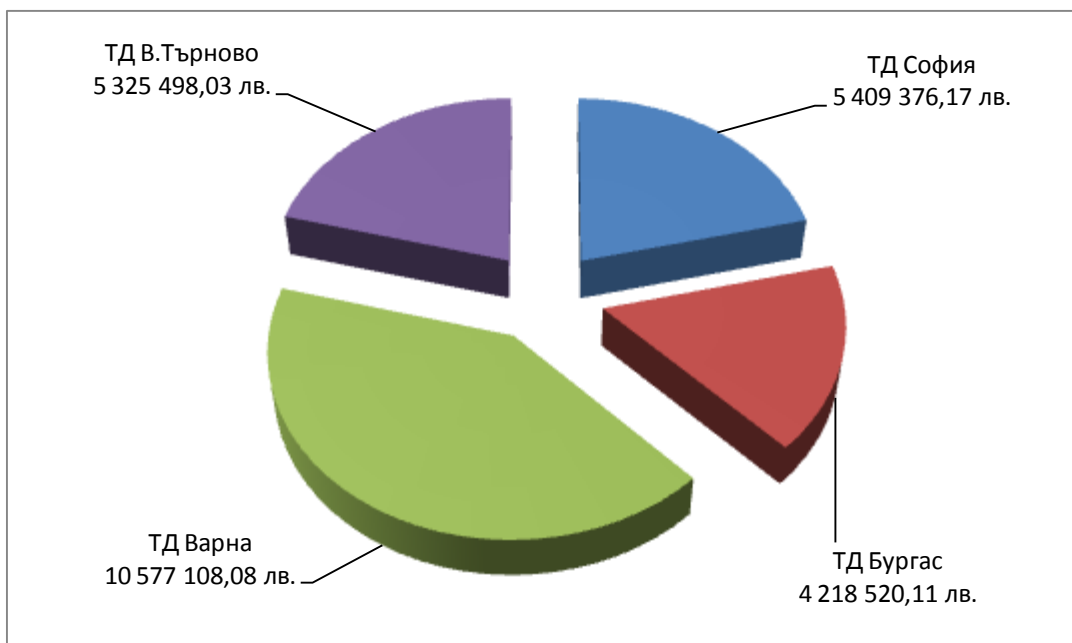
През 2014 г. комисията е приела решения за предявяване на 23 иска за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, от които:

- осем – по мотивирани доклади на директора на териториална дирекция София;
- шест – по мотивирани доклади на директора на териториална дирекция Варна;
- шест – по мотивирани доклади на директора на териториална дирекция Велико Търново;
- три – по мотивирани доклади на директора на териториална дирекция Бургас.

Общата стойност на внесените в съдилищата искове е 25 530 502,39 лева.

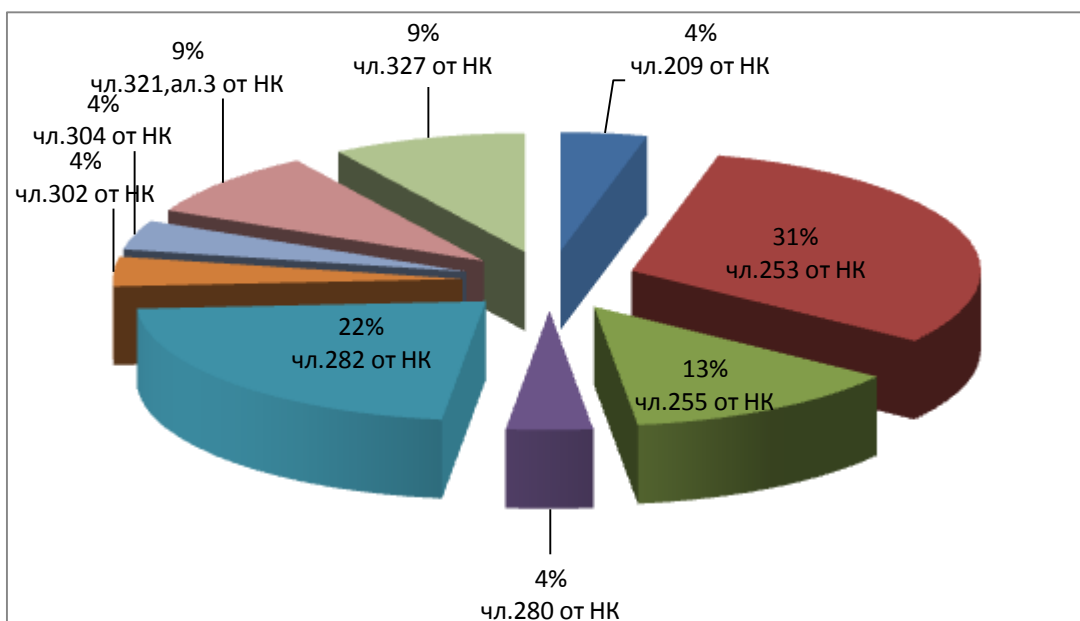
Стойността на предявените от комисията искове за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество по териториални дирекции е представена в графиката по-долу.

Анализът на престъпленията, привлечането за чието извършване е предпоставка за започване на проверки, в резултат на които са внесени искиове за отнемане, показва, че с най-голям относителен дял – 31 на сто от общия брой, са престъпленията по чл. 253 от НК (т.н. „пране на пари“), следвани от престъпленията по служба (чл.282 от НК) – 22 на сто, и избягване установяването или плащането на данъчни задължения в големи размери (чл. 255 от НК) – 13 на сто.

Относителният дял на престъпленията, извършени от проверяваните от органите на комисията лица, срещу които са внесени искиове за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество, е отразен в следната графика:

През 2014 г. комисията е прекратила 91 проверки на основание чл. 11, ал. 1, т. 2 от Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество. Причината за прекратяването им е липсата на несъответствие в размер на 250 000 лева между имуществото и нетните доходи на проверяваните лица.

Посочените данни показват, че нормативно определеният праг на несъответствие в размер на 250 000 лева за образуване на производство за отнемане на незаконно придобито имущество е твърде висок и е основание за прекратяване на голяма част от образуваните проверки. В тази връзка са и препоръките в докладите на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка от 2014 г. и 2015 г.

2.4. Система за случайно разпределение на преписките

През отчетния период в комисията е внедрена специализирана софтуерна система за случайно разпределение на преписките.

Разработена е методология за определяне на тежестта на преписките във връзка със системата за случайно разпределение на преписките, изградена на базата на критерии, които са с предварително зададени степени.

Част от възприетите основни критерии са следните:

- обем на събрана по случая информация относно имуществото на проверяваното лице (брой разкрити банкови сметки, брой моторни превозни средства, брой недвижими имоти и др.);
- вид и характер на извършеното престъпление;
- голям брой свързани лица по преписката;
- участие на проверяваното лице в търговски дружества;
- брой извършени трансформации на имущество, придобито от незаконна дейност;
- наличие на сключено споразумение за съвместен екип с Прокуратурата на Република България.

Изграждането на системата за случайно разпределение на преписките и съответно изготвената методология имат за основна цел недопускането на възможност за манипулиране и осигуряването на прозрачност при разпределянето на уведомленията, както и равномерна натовареност на инспекторите в комисията.

IV. ИНСТИТУЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

1. Сътрудничество с други ведомства и организации

В резултат от подписаната на 11.03.2013 г. Инструкция № 513 за реда и сроковете за осъществяване на взаимодействие между Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, Държавна агенция "Национална сигурност", Министерството на вътрешните работи, органите към министъра на финансите и Прокуратурата на Република България и последвалото на 03.09.2013 г. сключване на Споразумение за създаване и дейност на съвместни екипи между Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество и Прокуратурата на Република България, през 2014 г. са сключени 31 споразумения за съвместни екипи, като по-голямата част от тях са по отношение на престъплението „изпиране на пари“ (чл. 253 от НК).

В изпълнение на сключено споразумение между Агенция „Митници“ и Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, с цел облекчаване на информационния поток между двете институции, през отчетния период е изградена телекомуникационна връзка до всички звена на комисията, осигуряваща достъп на всички инспектори до базата данни на агенцията. В учебните центрове на Агенция „Митници“ са обучени инспекторите от комисията с право на достъп до базата данни на агенцията.

На 27.03.2014 г. е сключено споразумение между Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество за предоставяне на достъп до Национална база данни „Население“, с което се разширява достъпа на всички органи на комисията до цитираната база данни.

На 30.04.2014 г. приключи работата на работната група в Министерството на правосъдието по осигуряване на директен достъп до справки „Съдимост“ на служители на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. Предстои подписването на споразумение за отдалечен достъп.

На 31.05.2014 г. е сключено споразумение за електронен достъп на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество до базата данни на Централния регистър за особените залози. На всички инспектори в комисията е предоставен достъп до база данни и е проведено обучение за работа със системата. Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество е единствената структура в страната, на която е предоставен

електронен достъп до информационните масиви на Централния регистър за особените залози.

През 2014 г., съобразно точното и навременно изпълнение на Пътната карта за 2014 г. за изпълнение на препоръките от доклада на Европейската комисия от януари 2014 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество инициира среща с подуправителя на Българска народна банка, с оглед обсъждане на възможността за предоставяне на отдалечен достъп до базата данни на Централния кредитен регистър.

На 08.12.2014 г. Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество сключи Споразумението с „Прокредитбанк“ АД, с което е регламентирано директното получаване на информация за банковите сметки на проверяваните лица от органите на комисията, чрез специално предвиден за това защитен електронен адрес. Към настоящия момент споразумението се прилага изключително успешно и информацията от базата данни на търговската банка се получава за няколко минути. Целта на комисията е да подпише такива споразумения и с други търговски банки в страната, тъй като информацията за наличието или липсата на банкови сметки на проверяваните лица по своята същност не представлява банкова тайна, но е от изключителна важност за анализа, който следва да извършват органите на комисията.

На 12.12.2014 г. е подписано споразумение за електронен достъп до базата данни на Националната агенция за приходите, съобразно възможностите за използване на информационните масиви между двете институции. Подготовката на споразумението отне дълго време на сформирания работна група от двете ведомства, тъй като същото е с изключително широк обхват – до най-важните системи в агенцията, до които може да бъде осигурен електронен достъп. Предстои техническото му въвеждане в изпълнение.

На заседание на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на Единната информационна система за противодействие на престъпността, проведено на 23.05.2014 г., е взето решение за включване на комисията в системата. Възможността да бъде наблюдаван наказателния процес значително ще облекчи работата на органите на комисията.

Основната цел на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество е чрез осигуряване на електронен достъп до базата данни на повечето институции в страната да се постигне бързина при обработването на информационния поток с цел приключване на проверките в по-

оптимални срокове от законоустановените. По този начин се постига и минимизиране на документите на хартиения носител.

2. Проверки и международен обмен на информация относно установяване на имущество в чужбина

През 2014 г. комисията е извършила 57 проверки по искане на териториалните дирекции за установяване на движимо и недвижимо имущество, придобито от незаконна дейност в чужбина, чрез каналите за международен обмен на информация КАРИН (CARIN), СИЕНА (SIENA) и АРО платформа (ARO Platform).

През отчетния период в комисията са получени 54 искания за проверка на движимо и недвижимо имущество на лица, разследвани от други държави чрез каналите за международен обмен на информация КАРИН, СИЕНА и АРО платформа. Държавите, които са поискали установяването на движимо и недвижимо имущество на територията на Република България са: Кралство Белгия, Република Гърция, Великобритания, Кралство Холандия, Федерална република Германия, Република Полша, Република Литва, Кралство Дания, Република Чехия, Кралство Испания, Република Франция, Република Естония, Република Румъния, Република Сърбия и Република Италия.

След извършването на проверка, комисията е изпратила информация за установеното имущество до компетентните органи на държавите, отправили съответните запитвания.

В комисията са постъпили две молби за осъществяване на взаимна правна помощ – от Кралство Холандия и Кралство Дания. Молбите са препратени по компетентност на Софийски градски съд и Върховна касационна прокуратура, съгласно Рамково решение 2003/577/ПВР на Съвета от 22 юли 2003 г. относно изпълнение в Европейския съюз на решения за обезпечаване на имущество или доказателства. Посочените молби за правна помощ са уважени от оторизираните институции в Република България.

Комисията е развила и утвърдила широка мрежа от международни контакти, спечелвайки доверието на чуждестранните си партньори. Комисията е установила и поддържа тясна връзка на сътрудничество с множество международни организации и мрежи: Интерпол, Европол, КАРИН, Евроджъст, Егмонт груп, Международния наказателен съд, Международния валутен фонд, Световната банка, Службата на ООН за наркотици и престъпност, ОЛАФ и други.

3. Участие на Комисията в международни мрежи и организации

През отчетната 2014 г. Комисията участва активно в работните срещи за членовете на Ръководната група на мрежата на службите за установяване на активи КАРИН. На срещите са дискутирани въпроси, свързани с логистичната програма и тематичните области, които да залегнат в дневния ред на Общото годишно събрание на мрежата КАРИН под председателството на Кралство Испания, както и подготовка за председателството на мрежата през следващите години. Проведени са срещи с представители на регионални мрежи, изградени по модела на мрежата КАРИН като мрежа от експерти от правоохранителните и правоприлагащите органи, чиято дейност е насочена към установяване, обезпечаване и отнемане на активи за Азиатско-тихоокеанския регион (ARIN-AP), за Източна Африка (ARIN-EA), за Южна Африка (ARIN-SA), за Западна Африка (ARIN-WA) и за Латинска Америка (RRAG), на които е дискутирано изготвянето на стратегия за методи и начини за сътрудничество между членовете на мрежата КАРИН и регионалните мрежи. Обсъдени са различните структури на регионалните мрежи и тяхното развитие и усъвършенстване при обмена на информация и взаимодействие между тях.

Представител на комисията участва и в Общото годишно събрание на мрежата КАРИН под председателството на Кралство Испания. Основната цел на годишната конференция е представянето на различни тематични области и провеждането на работни групи за открита дискусия и обмен на добри практики на теми като затруднения при използването на информация, получена по неформален път за доказателствени цели в съдебни производства, компенсация на жертвите от престъпления, проследяване на виртуални активи, използването на обезпечени и отнети/конфискувани активи за облага или повторно използване за социални, обществени и други нужди, както и проследяването и доказването на активи на лица, които служат като прикритие за обикновено съмнителна сделка.

4. Участие в международни форуми, конференции, срещи, семинари и други, свързани с установяването на активи и обучения

През м. юни 2014 г. Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество проведе работна среща с посланиците на Австрия, Великобритания, Ирландия, Финландия и Холандия, както и с представители на мисиите на Белгия, Германия, Гърция, Европейската комисия, Норвегия, САЩ и Франция. Пред дипломатите председателят на комисията представи работата на комисията и въвеждането на система за

случайно разпределение на преписките, както и взаимодействието ѝ с други органи на съдебната и изпълнителната власт като Прокуратурата, Агенция „Митници“ и данъчната администрация. Обсъдени са идеите на експерти в комисията за бъдещи законови промени с уточнението, че към тях ще се подходи на следващ етап, когато вече има натрупана съдебна практика по прилагането на новия Закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество. По време на срещата е споделено убеждението, че гражданската конфискация предотвратява евентуалното инвестиране в престъпна дейност на средствата без законен произход. Успешното ѝ прилагане в области, в които гражданите нямат усещането за достатъчна справедливост, е отчетлив знак към обществото, че лицата с криминално поведение получават заслуженото за действията си. В хода на разговора е подчертано, че държавите в Европа трябва да се подкрепят в борбата с организираната престъпност, която често има трансграничен характер. Дипломатите отчетоха колко е важно да продължи напредъкът в работата на комисията, като бяха припомнени резервите на някои народни представители към прилагането на закона, изразени по време на неговото приемане от парламента. Точно затова, както и за да се развеят евентуални съмнения в обществото, че дейността на комисията може да излезе извън рамките на закона, нейната работа трябва да бъде популяризирана. Дипломатите изразиха удовлетворение от констатациите в анализа на комисията в годиншия ѝ доклад за 2013 г.

През м. февруари 2014 г. председателят на комисията направи официално посещение в гр. Лондон по инициатива и със съдействието на посланика на Великобритания в България. В рамките на визитата са проведени срещи с представители на Кралската прокуратура, Националната агенция за борба с престъпността и Британската приходна и митническа администрация. В хода на разговорите са обсъдени начините за взаимодействие между тези институции и българските им колеги в борбата с организираната престъпност и отнемането на незаконно придобито имущество. Британските експерти са споделили своя опит в разследването на лица, чиято престъпна дейност се е развивала на територията на няколко държави. Обсъдена е възможността Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество и българската прокуратура да получат достъп до международна мрежа за разследване на пране на пари, контрабанда и разпространение на наркотици.

През 2014 г. представител на комисията участва в две конференции на платформата на службите за установяване на активи (ARO Platform), организирани от Европейската комисия. В тези форуми участват представители от страните членки на Европейския съюз, страни извън

Европейския съюз, както и представители на международни организации и академични експерти в сферата на установяването на престъпни активи от всички страни, членки на платформата на службите за установяване на активи, определени по смисъла на Рамково решение 2007/845/ПВР на Съвета на ЕС от 6 декември 2007 г. (AROs), както и представители на Европол и Евроджъст. Основната цел е да се проследи развитието и прогреса на националните служби в областта на установяването на активи и да се обсъдят основните пречки и бъдещи предизвикателства, насочени към службите за установяване на активи.

5. Участие в международни проекти

През 2014 г. продължава успешно развитието на проект „СИЕНА - България“ (ARO SIENA), в който комисията е бенефициент/партньорска институция на Министерство на вътрешните работи на Република България. Комисията като външен партньор по проекта е ангажирана със съфинансирането му, изпълнението на заложените дейности в него, както и успешното му реализиране. Проектът е финансиран от Европейската комисия по програма „Превенция и борба срещу престъпността“ за изграждането на защитена връзка между Национално звено „Европол“ и компетентните органи на държавите-членки на Европейския съюз. Програмата СИЕНА е система за обмен на оперативна и стратегическа информация, свързана с извършването на престъпна дейност между страните членки на Европейския съюз, Европол и трети страни. Базата данни и работата с тази система гарантират на службите за установяване на активи бърз достъп до необходимите им материали по конкретен казус, както и ефективно международно сътрудничество между тях в борбата с тежката и организирана престъпност. В изпълнение на проекта, в Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество е доставено и инсталирано оборудване от Министерството на вътрешните работи за изграждане на директен достъп в комисията до канал СИЕНА и е направена акредитация на автоматизирана информационна система “EUROPOL BG” (АИС “EUROPOL BG”) от междуведомствена комисия, определена със заповед на председателя на Държавната комисия по сигурността на информацията за извършване на комплексна оценка на сигурността на автоматизирана информационна система “EUROPOL BG”.

През 2014 г. продължава успешно развитието на проект „Европейски център за финансово разузнаване и финансов анализ“ (CEIFAC), по който комисията е в качеството на партньорска институция, съвместно с Университета в гр. Страсбург като апликант и Службата за борба с измамите на Каталония като втора партньорска институция по проекта,

одобрен за европейско финансиране от Европейската комисия. Комисията е официално поканена от представители на Университета в гр. Страсбург за институция, съчредител на постоянен център за обучение на кадри от правоохранителните и правораздавателните органи на страните членки в Европейския съюз в сферата на финансовите престъпления и техниките за противодействието им. Изпълнението на заложените дейности по проект „Европейски център за финансово разузнаване и финансов анализ“ е с продължителност до средата на 2015 г. Очаква се проектът да бъде надграден със следващ международен проект „Европейски център за изследване на корупцията и икономическата престъпност и обучение“ (СЕС).

През м. април 2014 г. комисията започна изпълнението на проект „Създаване на условия за ефективно реализиране на комплексното административно обслужване чрез изграждане на нов електронен регистър на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество за целите на автоматизирания обмен на данни и осигуряване на оперативна съвместимост“. Дефинирани са цели като модерно обслужване от администрацията на комисията по отношение на предоставяне на административни услуги към други институции и бизнеса чрез прилагане на съвременни информационни и комуникационни технологии и осигуряване на оперативна съвместимост. С реализирането на този проект ще се даде възможност да се събира, съхранява и предоставя в електронен вид за използване от специалистите (администрация и бизнес) цялата необходима информация, свързана с незаконно придобито имущество, която се администрира от комисията. Ще се осигури възможност за обмен на данни и информация с други държавни структури (Агенция „Митници“, Национална агенция за приходите, Министерство на вътрешните работи, Държавна агенция „Национална сигурност“, Прокуратура на Република България и др.), областните управители и общините, както и за предоставяне на актуална информация на бизнеса чрез разработените нови електронни административни услуги.

Списъкът на унифицираните наименования на административните услуги (СУНАУ) не предвижда предоставянето на такива от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. С разработването на електронния регистър на лицата и имуществото, обезпечено и отнето по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество ще се обезпечи възможността да се разработят две нови услуги, които да се впишат в СУНАУ за предоставяне от комисията по електронен път на информация за:

- лицата и имуществото, обезпечено по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество;
- отнетото в полза на държавата имущество.

През м. септември 2014 г. комисията започна изпълнението на проект „Внедряване на система за управление на качеството в Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество“. Общата цел на проекта е качествено административно обслужване чрез внедряване и сертифициране на система за управление на качеството.

Специфичните цели на проекта са:

- модернизация и оптимизиране на реализираните дейности и работните процеси чрез разработване, внедряване и сертифициране на система за управление на качеството съгласно стандарт ISO 9001:2008 – постигане на ефективна организация на цялостната дейност и предоставяне на административни услуги с висока добавена стойност чрез сертифицирана система за управление на качеството;

- модерно обслужване от страна на администрацията и развитие на качествени административни услуги чрез внедряване на международно признат стандарт за управление на качеството, отговарящ на съвременните изисквания и гарантиране на контрола и надеждността на предоставените услуги.

През м. ноември 2014 г. започна изпълнението на проект „Усъвършенстване на системата за установяване на активи в България“ (Improving the Asset Recovery System in Bulgaria AR - BULGARIA), с който комисията кандидатства, съвместно с Министерство на вътрешните работи, като програмен оператор по програма BG 13 „Взаимодействие в рамките на Шенген и борба с трансграничната и организирана престъпност, в т.ч. трафика и странстващи престъпни групи“. Основното предназначение на проекта е повишаване сигурността на гражданите чрез подобряване ефективността на сътрудничеството с правоприлагащи и други власти в Шенген и трети страни в борбата с икономическата и организираната престъпност, както и повишаване на ефективността и ефикасността на системата за установяване на активи в България. Предвидените по изпълнението на проекта дейности от комисията, съвместно с партньорската институция по този проект – Съвета на Европа, са с продължителност до края на м. април 2016 г.